

III. AZ 1872-ik ÉVI NOVEMBERI CSILLAG-HULLÁS.

(A bécsi cs. kir. csillagda jelentése.)

Az 1872-ik évi november utolsó napjaiban, különböző helyen megfigyelt rendkívül tömeges csillag-hullás alkalmából a bécsi cs. k. csillagda a következőket közölte:

Miután a csillaghullás és az üstökösök között a — már régen gyanított — összefüggést Schiaparelli Mailandban bebizonyította, a csillagászok figyelme azon üstökösök felé fordult, melyeknek pályája a Földéhez közel esik; mert azon időben, midőn ezek a Föld pályáját metszik, gazdagabb időszak csillaghullást lehetett várni, az ismert augusztus 10-iki és november 13-iki meteor-rajokhoz hasonlókat, melyek az 1862 III, illetőleg 1866 I. üstököshöz tartozóknak mutatkoztak. Az első ilyenmű részletes munkát Weisz tanár hajtotta végre, melyet 1868 január 16-án nyújtott át a cs. akademiának. Azon érdekes eredmények között, melyekhez Weisz számításai alkalmával jutott, különösen feltűnt a Biela-féle üstökös és a különböző években november végén és december elején észre vett csillaghullások között levő világos összefüggés, mit majdnem egyidőben Kopenhágában D'Arrest tanár is észrevett.

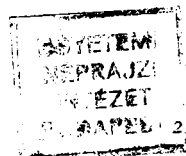
Mint ismeretes, a Biela-féle üstökös 1832-ben nagyobb körökben is, bizonyos — mint ma már tudjuk felesleges — izgatottságot idézett elő, azon körülménynél fogva, hogy pályája a földet majdnem átvágva földünkkel való összeütközésétől lehetett félni. Az üstökös 1846-ik évben visszatérve, egy eddig hallatlan tüneményvel lepte meg a csillagászokat, ugyanis két égi testté vált szét, melyek világosan egymásra hatva, majdnem az eredeti pályán haladtak egymás mellett. Így mutatkozott 1852-ben is; azóta az üstökös nem volt többé látható, bár a számítás szerint 1859-, 1865- és 1872-ben ismét mutatkoznia kellett volna. Ha e tüneményből az üstökösnek szétszórt meteorokra való szétbomlását akarnánk következtetni, úgy a pálya azon részein, melyek az égi testhez legközelebb és mögötte vannak, helyesen lehetett előbbeni alkatrészeinek sűrűbb halmazatát várni; különösen pedig azon években, melyekben a Föld, csakhamar az üstökösnek a Föld pályáján való átmenetele után, Napkörüli útjának ezen táján halad, igen dús csillaghullásra lehetünk elkészülve. Ezért Bécsben az elmúlt november hónap vége felé, a mikor a Biela-féle üstökös vagy annak romjai, a Föld előtt mintegy harmadfél hónappal, az alászálló csomóponton mentek keresztül, a csillaghullásokat éber szemmel figyelték. Sajnos, hogy itt ilyenmű tünemények megfigyelését a borús idő megakadályozta; de más

helyről oly számos jelentés érkezett rendkívül dús csillaghullások megfigyeléséről, hogy Weisz tanár jóslatának teljes bebizonyításán annál kevésbé lehet kételkedni, minthogy az égboltozatnak azon tája, melyből a meteorok jönni látszottak, a számítással majdnem megegyezik.

Az első tudósítás a csillagtan egy igen buzgó kedvelőjétől Konkoly Miklós úrtól érkezett hozzánk, ki Komárom mellett fekvő ó-gyallai magán-observatiumában november 27-ikéről 28-ikára menő éjjel, esti 7 óra 45 perctől 8 óra 19 percig 294 csillagfutást számlált és az égboltozat rövid ideig tartó borulása után 9 ó. 7 p.-tól 9 ó. 54 p.-ig, a mikor ismét beborult, nem kevesebb mint 1796, tehát középszámmal perczenként 38 meteort látott, a hol megjegyzendő, hogy Konkoly úr csak maga volt a megfigyelő. Az általa jelzett sugárzó pont (a honnan a meteorok jönni látszanak) körülbelül 30 fok egyenes emelkedésnek és 55 fok éjszaki elhajlásnak felel meg. — A második tudósítás a jelenleg Hamburgban tartózkodó pólai cs. k. tengerészeti csillagda főnökétől, P a l i s a úrtól jött hozzánk, ki szintén november 27-én éjjel egy óra alatt mintegy 1000 csillagfutást vett észre, melyeknek sugárzó-pontja a Perseus nevű csillagkép volt. A harmadik részletes jelentést a krakkói cs. k. csillagda igazgatójától K a r l i n s k i tanár úrtól kaptuk, kinek segédje azon este mintegy 10 óra tájban 2 perc alatt 58 meteort vett észre, és a ki azután maga az ég déli részén 10 ó. 10 p.-tól 11 ó. 0 p.-ig majdnem állandóan minden 5 percben 100, tehát összesen mintegy 1000 csillaghullást számlált, melyek sugárzó-pontjának egyenes emelkedése 22 fok és elhajlása +43 fok volt. Végül a meteorologiai központi intézet távirati időjárás-jelentései Ancona, Lesina, Pola, Lemberg és Stanislauból ugyanaz napi 8 és 10 óra között nagy csillaghullásról tesznek jelentést. Ily körülmények között más országokból is még bizonyára várhatunk e tüneményre vonatkozó további tudósításokat, annál is inkább, miután Herschel az elmúlt nyáron a londoni csillagászati társulatot az égboltozatnak e tekintetbe való szemmeltartására felszólította. Végül még megjegyezzük, hogy Weisz az 1818 I és a Biela-féle üstökösnek további összefüggését igen valószínűvé tette, melynél fogva éppen úgy mint 1872-ben a Biela-féle üstökös által okozott, úgy 1878-dik évben az említett 1818 I. üstökös által okozandó gazdag meteor-hullást lehet várni.

(Wiener Zeitung.)

Közli: S. R.

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedélyezés — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhetsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.